

Laitesukellus ei ole rambojen leikkiä

99 prosenttia harrastuksesta on muuta kuin sukeltamista

"Kaikki paitsi sukellus on turhaa", sanoo moni urheilusukeltaja, sillä veden alla liikutaan yhtä intohimoisella hartaudella kuin aaltojen harjoillakin. Innokkaimmat harrastajat painuvat pinnan alle monta kertaa viikossa, eikä edes tuhansien markkojen arvoisiin laitteisiin panostaminen rasita mieltä.

Maanantai-ilta Varkauden vierasvenesatamassa alkaa viilskkeen vaeltua iloista porukkaa, joka raahaa mukanaan valtavia varustekasseja. Kuormattu väki on sukellusseura Vesihäiden jäsenistöä.

– Me teemme näitä illan mittaisia sukellusreissuja joka viikko. Yhtään ei voi arvioida, moniko tällä kertaa lähtee matkaan. Ne tulevat, jotka töiltään ehtivät, kertoo sukelluseuran aktiivi **Kauko Frilander**.

Hiisi-laivan kannelle ei kansi- tuoleja pian mahdu levittämään, sillä sukellusvarusteet täyttävät kaiken vapaan tilan. Kaikilla ei kuitenkaan ole varusteita matkassa, sillä iltareissulle voi lähteä myös yksinomaan seuran ja saunan vuoksi.

– Jotkut aktiivisimmat sukeltavat 2–3 kertaa viikossa. Meille kokeneemmille sukeltajille pitää kyllä olla joku erityinen syy tai hieno paikka, että vaivaudumme varusteisiin, Frilander myhäilee.

Varkautelainen sukellusseura Vesihäisi on kolunnut lähiseutu-

si niin kauan, että autolla menisi monta kertaa nopeammin. Nykyään nuoretkin ovat kyllä innostuneet Hiidellä kulkemaan, vaikka matkaan tuppaakin menemään aikaa, Frilander sanoo tyytyväisenä.

Ja mikäs laivalla on ollessa. Elokuinen aurinko porottaa, sauna lämpiää ja joukko häliisee iloisesti.

Tämänkertaisen reissun määrän pääksi valitaan lopulta Rengaskallion ranta, joka on noin puolen tunnin venematkan päässä Varkauden yläpuolella. Kauptungin yläpuoliset vesistöt suosivat sukellusharrastusta, koska siellä vesi on kirkkaampaa.

"Hienohelmat eivät pärjää"

Sukellusta on sitkeästi pidetty miehisenä ja erityistä rohkeutta vaativana lajina. Kauko Frilander pyrkii parhaansa mukaan tyrmäämään ennakkoluulot, vaikka Häiden kannella liikuskella joukkokin on vahvasti miesvaltaista.

– Ei ole mitään syytä, miksei tämä laji sopisi tytöille siinä missä pojillekin. Mitään ramboja emme edes halua joukkoon,

Vesihäisien sukellusreissuilla veden alla käydään laitteilla ja ilman. Kimmo Vikstedt valitsi tällä kertaa 15 metrin sukelluksen, ja Jorma Onjukka tyytyi saunan jälkeiseen pulahdukseen.

Antti Laapio rentoutuu hetken ennen sukellusta.

Turvallista, kunhan muistaa vaarat

Sukeltaminen on turvallista niin kauan, kun sukeltaja pitää mielessä, että se voi olla myös vaarallista, sanoo Vesihäisien sukelluskouluttaja **Jorma Onjukka**.

Ristiriitaiselta tuntuva väite alkaa nopeasti kuulostaa hyvin uskottavalta, kun Onjukka kertoilee sukellusonnettomuuksien taustoista.

– Yleensä onnettomuuksissa on kyse siitä, että sukeltaja on rikkonut henkilökohtaisia osaamisen rajojaan. Jos on kouluttauduttu 15 metrin syvyydessä sukeltamiseen, ei 16 metrissä tietysti joudu vaikeuksiin, mutta yllättävistä tilanteista voi olla vaikea selviytyä. Huolimattomuus on

toinen yleinen syy onnettomuuksien taustalla. Varsinaisia laitevikoja taas sattuu äärimmäisen harvoin, kertoo Onjukka, joka on kouluttanut sukeltajia jo kymmenen vuoden ajan.

Pahin ja samalla yleisin vaara vaanii sukeltajaa oman kehon sisällä. Sukeltajantauti syntyy, kun sukeltaja tulee syvyyksistä pintaan liian nopeasti. Silloin vereen ja kudosteisiin liuennut typpi ei poistukaan hiljalleen hengityksen kautta, vaan alkaa kuplia. Seurauksena voi olla tajuttomuus ja menehtyminen. Lievempänä tauti ilmenee ihon kutinana tai nivelkipuina.

– Joskus sukelluksen aika-

na voi sattua jotain yllättävää, ja sukeltaja joutuu nousemaan pintaan noudattamatta määrättyjä pysähdysvälejä, eli aina ei ole kyse varomattomuudesta. Sukeltajantauti voidaan kyllä hoitaa painekammiossa.

Suomessa painekammioon joudutaan turvautumaan noin 30 kertaa vuodessa. Tapauksista suunnilleen kymmenen prosenttia johtaa sukeltajan menehtymiseen. Määrät ovat pieniä, sillä Suomessa on arviolta 20 000 laitesukelluksen taitajaa.

– Sitäpaitsi sukeltajantauti on sataprosenttisesti vältettävissä noudattamalla turvallisuusmääräyksiä, Onjukka vakuuttaa.

Valtavat varustekassit tyhjenteiden tarkastamiseen menee lulle, joka alkaa tottuneesti jaella

ja tuloajat, myös paineilmalaitpa laskeutua.

niin erilaisia, Frilander miettii.